

ÖZGÜN MUHAKEME SORULARI

1 Dijital olanın ötesinde

Bir sergi, postmodern yaklaşımlardaki alıntı ve yeniden bağlamlandırmayı tartışıyor. Öğretim amacıyla tasarlanmış üç çalışma inceleniyor. Önceki görüntülerin kullanım izni vardır ve kaynakları belirtilmiştir. Bir öğrenci, yalnız bilgisayarla üretilenin bu yaklaşımı gösterebileceğini ileri sürer.

K Bilgisayarda çizilmiş, tek bakışlı geleneksel natürmort; başka görüntüyle ilişki yok.

L Elde yapılmış kolaj; eski bir tüketim ilanı, atık birikimi çizimiyle yan yana; ilan aynı kalırken çevresindeki yeni ilişki tüketim mesajını sorguluyor.

M Eski ilanı dijital olarak aynı içerikle büyütme.

Hangi değerlendirme, araç ile yaklaşımı ayırarak öğrencinin iddiasını sınar?

- A) K bilgisayarla üretildiği için yeniden bağlamlandırmanın tek örneğidir; içerik ilişkisi aranmaz.
- B) M dijital olarak büyütüldüğü için ilanın anlamı zorunlu olarak tersine dönmüştür.
- C) L önceki görüntüyü yeni ilişkiyle sorgular, elle üretilmesi bu yaklaşımı dışlamaz, dijital araç tek başına yeterli ölçüt değildir.
- D) K ve M dijitaldir; L'deki kaynak görüntü bulunduğu için yeni anlam üretimi mümkün değildir.
- E) Üçünde de görüntü bulunduğundan alıntı ve bağlam ilişkilerini ayrıca karşılaştırmaya gerek yoktur.

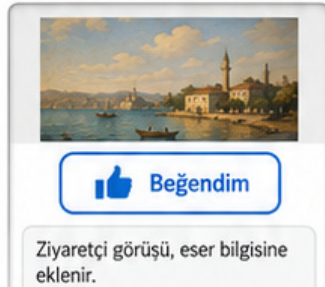
2 Katılım mı, hazır seçim mi?

Bir müze, ziyaretçinin farklı yorumları karşılaştırıp kendi yorumuna kanıt eklemesini isteyen bir dijital düzenek tasarlıyor. Amaç yalnız ekrana dokunma sayısını artırmak değildir. Nesneyle ilgili doğrulanmış bilgiler, ziyaretçi yorumlarından ayrı görünmelidir.

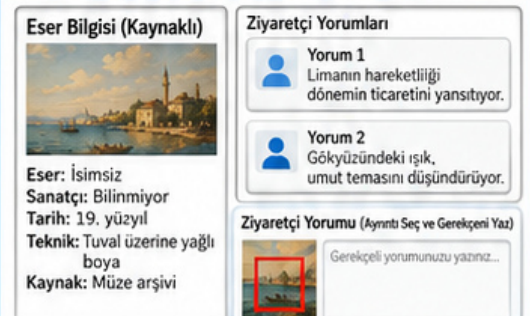
K Üç renk düğmesi, her biri aynı eser bilgisini farklı renkte gösterir.

L Bir "beğendim" düğmesi; ziyaretçi görüşünün tamamı resmî eser bilgisine eklenir.

M Kaynaklı eser bilgisi sabit bölümde; iki farklı yorum ayrı kartlarda; ziyaretçi bir ayrıntıyı işaretleyip gerekçeli yorumunu "ziyaretçi yorumu" bölümüne ekler.

Hangi karar, hem katılım amacını hem bilgi–yorum ayırmasını birlikte korur?

- A) M; ziyaretçi ayrıntı ve gerekçe seçer, yorumu kaynaklı eser bilgisiyle karıştırılmaz.
- B) K; renk değiştirmek, farklı yorumları kanıtlarıyla karşılaştırmaya eşdeğerdir.
- C) L; görüş eklemek yeterlidir, kişisel yorumun resmî bilgiye dönüşmesi sorun oluşturmaz.
- D) K ve L; birinin renk, diğerinin beğeni sunması gerekçeli yorum şartını birlikte karşılar.
- E) M; ziyaretçi yorumu ayrı olsa da zamanla her yorum doğrulanmış bilgi sayılmalıdır.

3. Nesne aynı, bağlam değişiyor

Özgün bir yerleştirmede kullanımdan çıkmış üç sandalye bir bekleme sırası gibi dizilmiş; karşılarında “Kimin sırası hiç gelmedi?” başlığı vardır. Başka çalışmada aynı sandalyeler yalnız ürün fotoğrafı için gösterilir. Sandalye sayısını saymak görev değildir.

Hangi karşılaştırma yeniden bağlamlandırmanın rolünü açıklar?

- A) Sandalyeler aynı olduğundan yorum yalnız nesnelerin eskilik derecesine dayandırılmalıdır.
- B) Başlık ve yerleşim ilk çalışmada bekleme/dışlanma sorusunu açar; nesne benzerliği bağlam farkını kaldırmaz.
- C) Eski nesne kullanımı tek başına dışlanma temasını doğrular; başlığın ayrıca incelenmesi gerekmez.
- D) İlk çalışmadaki başlık çıkarılıp ürün fotoğrafıyla aynı amaç altında değerlendirilmelidir.
- E) Sandalyelerin fiziksel işlevi oturmak olduğundan iki sunum aynı izleyici sorusunu açar.

4. Özgün nesne ile kopya

Kurmaca müzede hassas bir kumaş eser koruyucu vitrindedir. Dokunarak inceleme için dayanıklı bir kopya hazırlanmış; etikette yalnız “Dokunabilirsiniz” yazılmıştır. Ziyaretçiler kopyayı tarihî özgün eser sanmaktadır.

Hangi düzenleme erişim amacını ve bilgi doğruluğunu birlikte korur?

- A) Dokunma etiketine eserin tarihini ekleyip kopya bilgisini yalnız personel notunda tutmak
- B) Kopyayı da vitrinin içine alıp dokunma ihtiyacını fotoğraflarla karşılanmış saymak
- C) Kopyaya farklı renk etiket koyup renk farkının ne anlama geldiğini açıklamamak
- D) Örneğin kopya olduğunu ve hangi özellikleri incelemek için üretildiğini açıkça yazmak
- E) Kopya etiketini yalnız malzeme listesiyle genişletip özgün eserle ilişkisini belirtmemek

5. Çoğulluk mu, ayrıntı kaybı mı?

Bir kent kolajında eski bir ulaşım ilanı, öğrencinin güncel fotoğrafı ve kurmaca bir gelecek günlüğü yan yana getirilmiştir. Taslak bütün parçaların aynı tarihe ait gerçek belge olduğunu söylüyor. Amaç farklı zamanların anlatılarını karşılaştırmaktır.

Üç parçanın farklı statüsünü gösteren bir künye düzeni öneriniz. Bir arada kullanımı korurken hangi yanlış belgesel iddiayı kaldırabilirsiniz?

6. Nesnenin sessiz kalan çevresi

Bir okul müzesinde eski bir çanta yalnız renk ve malzeme bilgisiyle tanıtılır. Doğrulanmış kayıta çantanın gezici bir öğretmenin ders araçlarını taşıdığı belirtilir. Serginin amacı eğitim yaşamını anlatmaktır.

Hangi ek, sergi amacını en doğrudan güçlendirir?

- A) Doğrulanmış kullanım bağlamını kaynağıyla açıklayıp nesneyi eğitim yaşamıyla ilişkilendirmek
- B) Çantanın fotoğrafını büyütüp kullanım kaydını yalnız depo dosyasında tutmak
- C) Malzemeyi benzer güncel çantalarla karşılaştırıp öğretmenin kullanımını etikete almamak
- D) Gezici öğretmenin bilinen görevinden hareketle çantanın bütün yolculuklarını kaynak göstermeden anlatmak
- E) Kullanım kaydı yerine ziyaretçilerin çantayla ilgili kişisel çağrışımlarını tarihçe olarak yazmak

7. Etkileşim için boş alan

Ekip, ziyaretçilerin kısa not ekleyeceği bir yerleştirme tasarlar. Denemede ilk ziyaretçilerin notları sonraki kişilerin boş alanlarını kapatır; bazı kişiler katkı veremez. Yapıtın amacı farklı görüşlerin görünür olmasıdır.

Hangi değişiklik amaçla en doğrudan ilişkilidir?

- A) İlk notları daha uzun süre tutup sonraki ziyaretçilere yalnız okuma görevi vermek
- B) Katılımı bırakılan toplam not sayısı ile ölçüp notların üst üste kapanmasını ayrıca izlememek
- C) Yeni katkılar için erişilebilir alan ve dönüşümlü gösterim düzeni deneyip görüşlerin görünürlüğünü izlemek
- D) Not alanını aynı bırakıp yalnız katılım çağrısının yazı büyüklüğünü artırmak
- E) İlk notları renklere göre ayırıp sonraki katkılar için alan açmayı deneme dışında bırakmak

8. Müze notlarının işi

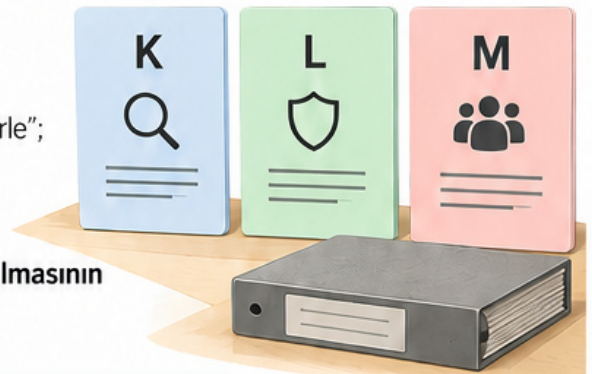
K "Nesnenin kaynak ve kullanım kaydını araştır";

L "Kurumun koruma kurallarına göre uygun sergileme koşulunu belirle";

M "Farklı ziyaretçilerin anlayacağı açıklamayı hazırla".

İşlevler: 1 yorumlama/iletişim; 2 araştırma; 3 koruma.

Görevleri işlevlerle eşleştiriniz. Bu işlevlerden yalnız birinin yapılmasının sergi için neden yeterli olmadığını bir örnekle açıklayınız.

9. Alıntının yönü

Öğrenci kendisinin yazdığı kurmaca bir tüketim ilanını parçalayıp çöpe atılan ürün fotoğraflarıyla yan yana getiriyor. İlanın övgü dili ile atık görüntüsü arasında gerilim kurmak istiyor. Bir izleyici çalışmayı yalnız yeni ürün reklamı sanıyor.

Hangi inceleme amaçlanan eleştiriyi görünür kılmaya yönelir?

- A) Sanatçının eleştiri niyetini etikete yazıp izleyicinin reklam yorumu değerlendirme dışı bırakmak
- B) İlan parçasının okunması ile atık görüntüsünün ilişkisini denemek; tanıtım mı sorgulama mı okunduğunu gerekçesiyle sormak
- C) İlanın okunurluğunu artırıp atık görüntüsünü daha küçük köşeye taşımakla eleştirinin güçlendiğini varsaymak
- D) Parçalama tekniğini açıklayıp övgü dili ile atık arasındaki ilişkiyi izleyiciye sormamak
- E) Yalnız çalışmanın ne kadar dikkat çektiğini sorup dikkat ile eleştirel okumayı aynı saymak

10. Eksik bilginin etiketi

Bir nesnenin müzeye geliş kaydı doğrulanmış, ilk üretim yeri henüz araştırılmaktadır. Taslak etikette “Kesin üretim yeri: bağışçının yaşadığı şehir” yazılmıştır. Bağışçının adresi dışında üretime ilişkin kanıt yoktur.

Hangi etiket ilkesi doğru bilgi ayrımını korur?

- A) Bağışçının adresini en güçlü mevcut veri sayıp üretim yerini bu şehir olarak kesin yazmak
- B) Üretim yeri çözülene kadar doğrulanmış geliş bilgisini de etiketten çıkarmak
- C) Bağışçının şehrini üretim yeri bölümüne soru işaretiyle koyup bunun adres verisi olduğunu belirtmemek
- D) Geliş kaydı kaynakla verilir; üretim yeri araştırılıyor diye belirtilir, adres üretim kanıtı sayılmaz.
- E) Üretim bilgisi eksikliğini uzun bir malzeme açıklamasıyla kapatıp belirsizliği yazmamak

11. İki izleyici yolu

Özgün bir sergi anlatısı hem görsel panoyla hem sesli açıklamayla izlenebilecektir. Denemede sesli metin yalnız “Buradaki nesneye bakın.” der; nesnenin biçimi ve yerleşimi açıklanmaz. Görmeden dinleyen ziyaretçi temel ilişkiyi kuramaz.

İki somut içerik düzeltmesi ve bir kullanıcı denemesi öneriniz. Sesli anlatımın yalnız yazıyı seslendirmekten farklı hangi ihtiyacı karşılaması gerekir?

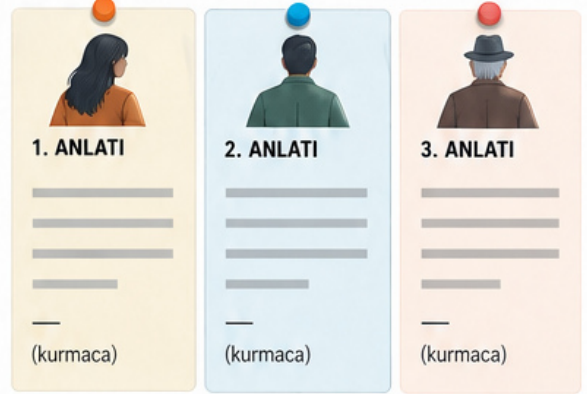

12. Yan yana gelmek tek ses değildir

Bir yerleştirmede aynı meydana farklı yaşayan üç kurmaca kişinin anlatısı kullanılır. Metinler birbirini bütünüyle doğrulamaz; kaynak/kurmaca bilgisi açıkça belirtilmiştir. Öğrenci yalnız çoğunluğa benzeyen metni bırakmak ister. Amaç farklı bakışları görünür kılmaktır.

Hangi karar verilen amacı korur?

- A) Farklı bakışları kaynak/statü bilgisiyle yan yana tutup aralarındaki gerilimi izleyicinin incelemesine açmak
- B) En yaygın anlatıyı ana metin yapıp diğerlerini kaynaklarıyla birlikte depoda tutmak
- C) Metinler çeliştiği için kurmaca/kaynak açıklamalarını azaltıp tek ortak metin hazırlamak
- D) Üç anlatıyı aynı olay sırasına uydurup farklı ifadeleri yalnız dil farkı olarak sunmak
- E) Farklı anlatıları ayrı odalarda ilişki kurmadan gösterip yalnız çoğunluk metnini karşılaştırmaya açmak

13. Etkiyi hangi değişiklik yaptı?

Denemede sergi açıklaması kısaltılırken ışık yeri ve nesnelerin sırası da değiştirilmiştir. Ziyaretçiler temel mesajı daha doğru açıklamıştır. Rapor iyileşmenin yalnız metni kısaltmaktan geldiğini yazar.

Bu neden iddiasını sınamak için hangi düzenleme gerekir?

- A) İkinci sürümü aynı üç değişiklikle tekrarlayıp artışı yalnız metin kısalmasına bağlamak
- B) Metnin kısalmasını tasarımcıya sorup ziyaretçi verisinin yerine niyet açıklamasını koymak
- C) Metin iki sürümde aynı tutulurken ışık ve sıra da değiştirilerek metnin etkisini ölçmek
- D) Yalnız ikinci sürümü daha çok ziyaretçiye gösterip ilk sürümle karşılaştırmayı kaldırmak
- E) Işık ve sıra benzer tutulup iki metin sürümünün anlaşılması karşılaştırılır.

14. Yeni bağlam kartı

Öğrenci kendi çektiği boş alışveriş vitrini fotoğrafını büyütüp içine el yazısıyla "İhtiyaç mı, alışkanlık mı?" sorusunu yerleştirir. Dosya kartı "Kaynak: ____; Yeni ilişki: ____" biçimindedir. Bu çalışma gerçek mağazanın görüşünü temsil etmeyecektir.

İki alanı doldurunuz. Çalışmanın mağazanın resmî mesajı sanılmasını önleyen bir açıklama ekleyiniz.

15. Sergileme bir seçimdir

Kurmaca sergi, bir zanaatın gelişimini anlatacak. Koleksiyonda erken örnek, değişim aşamasını gösteren örnek ve son ürün vardır. Taslak yalnız en parlak son ürünü gösterip “Bütün süreç budur.” diyor.

Hangi karar anlatı hedefini güçlendirir?

- A) Son ürüne ayrıntılı bir etiket ekleyip erken ve geçiş örneklerini yalnız depoda saklamak
- B) Erken örneği son ürünün yanında gösterip geçiş örneğini amaçla ilişkisini incelemekten çıkarmak
- C) Değişimi temsil eden örnekler ve aralarındaki kaynaklı bağ seçilir; sonucun sürecin tamamı olmadığı açıklanır.
- D) Üç nesneyi aynı başlıkla sunup aralarındaki farklılık ve kaynak ilişkilerini belirtmemek
- E) Bütün örnekleri parlaklıklarına göre sıralayıp bu sırayı gelişim süreci olarak adlandırmak

16. İzleyici akışını dene

Bir sergi köşesinde uzun açıklama ilk nesnenin önünde yığılma oluşturur. Bazı ziyaretçiler devamındaki karşılaştırma nesnesini görmeden ayrılır. Amaç iki nesneyi birlikte düşünmeleridir; nesnelerin korunması için konum değiştirme sınırı vardır.

Koruma sınırını gözetken iki düzenleme olasılığı ve karşılaştırılacak iki gözlem öneriniz. “Daha çok kişi geldi.” kaydı neden tek başına yeterli değildir?

17. Belge ile canlandırma

Müze de bir atölye ortamı, doğrulanmış araç listesiyle kurmaca bir diyalog kullanılarak canlandırılacaktır. Taslak diyalog gerçek ustanın sözüymüş gibi tırnak içinde sunuluyor, böyle bir kayıt yoktur.

Araç bilgisi ve diyalog için iki farklı sunum ilkesi yazınız. Canlandırmayı kaldırmadan bilgi güvenilirliğini nasıl korursunuz?

18. Yüzeyde görünen dikiş

Öğrenci aile albümü görünümündeki kurmaca fotoğrafları farklı ölçeklerde yan yana getirir; ek yerlerini özellikle görünür bırakır. Amaç belleğin seçilerek yeniden kurulmasını düşündürmektir. Değerlendirici bütün ek yerlerini teknik kusur sayar.

Hangi soru biçimsel kararın amacını araştırır?

- A) Ek yerleri kapatıldığında fotoğraf bütünlüğü artıyor mu; yalnız bu iyileşmeye göre karar verilmeli mi?
- B) Görünür ekler ve ölçek farkları seçilerek kurulmuş bellek fikrini nasıl destekliyor veya zayıflatıyor?
- C) Fotoğrafların aynı boyuta getirilmesi albümün daha düzenli görünmesini sağlar mı?
- D) Kâğıt birleşimleri daha dayanıklı malzemeyle yapılırsa çalışma ne kadar uzun saklanır?
- E) Fotoğrafların eski görünmesi, kurmaca oldukları açıklanmadan belgesel bir tarihçe sunmaya yeter mi?

19. Belgeden sergiye sıra

- K "Hedef ziyaretçi ve anlatı sorusunu belirle";
- L "Açıklama ile yerleşimi küçük denemede gözle";
- M "Kaynakları araştırıp olgu/yorum ayrımını kur";
- N "Geri bildirimle düzenleyip yeniden kontrol et".

K'de belirlenen soru M'nin hangi kaynakları arayacağını yönlendirecektir.

Kartları bağımlılıklarına göre sıralayınız. Son sürüm dosyasında hangi iki tür gerekçe bulunmalıdır?

20. İki başarı, bir eksik

Bir sergi taslağında künye doğruluğu ve okunurluk denetimi geçmiştir. Ancak ziyaretçiler farklı kaynakların neden yan yana konduğunu açıklayamamıştır. Üçüncü ölçüt kaynaklar arası ilişkiyi anlamaktır. Ekip ilk iki başarıdan tam başarı sonucu çıkarır.

Hangi sonuç üç ölçütü birlikte korur?

- A) Doğru ve okunur künyeler varsa kaynaklar arasındaki ilişkinin de yeterince kurulduğu kabul edilir.
- B) İlişki anlaşılmadığı için doğrulanmış künyeler yeniden yanlış olarak sınıflandır.
- C) İlişkiyi açıklayan ek metinler okunurluğu etkileyebileceği için üçüncü ölçüt şimdilik değerlendirilmez.
- D) Doğruluk ve okunurluk sağlanmış; ilişkiyi kuran anlatım yeniden denenmelidir.
- E) Üç ölçüt tek puanda birleştirilip ilk iki başarıyla üçüncüdeki eksik kapatılır.

